

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษา
บางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๙
(กรณีรายได้ที่เกิดจากการจัดหาผลประโยชน์ในทรัพย์สินประชาบาล)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ สร.๐๔๐๓/๑๑๓๙๓ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๑๓ ความว่า กระทรวงมหาดไทยได้ขอให้ คณะรัฐมนตรีพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับรายได้จากทรัพย์สิน “ตลาดเพ็ชรยินดี” ว่าควรมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อนำไปตั้งงบประมาณรายจ่ายบำรุงการศึกษาประชาบาลในจังหวัดหรือไม่ ในการพิจารณาก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีฯ พณฯ นายกรัฐมนตรีได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

ตามสำเนาหนังสือกระทรวงมหาดไทยถึง ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ที่ มท.๐๓๐๙/๙๗๑๗ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๓ พอสรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๖ นายเพ็ชร ณ พัทลุง และนายพุ่ม ณ พัทลุง ได้ยกที่ดินในจังหวัดพัทลุงให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสร้าง “ตลาดเพ็ชรยินดี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เช่าเก็บผลประโยชน์ บำรุงการศึกษาประชาบาลในจังหวัดพัทลุง “ตลาดเพ็ชรยินดี” นี้จึงอยู่ในความดูแลของแผนก ศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง และการจ่ายเงินรายได้ของตลาดนี้ก็ถือปฏิบัติตามระเบียบการจ่ายเงิน บำรุงการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาล บางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษา บางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๙

กระทรวงมหาดไทยเห็นว่ารายได้จาก “ตลาดเพ็ชรยินดี” นี้ ควรส่งเป็นรายได้ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดประเภทเงินอุดหนุน เพื่อนำไปตั้งงบประมาณรายจ่ายบำรุง การศึกษาประชาบาล เพราะการใช้จ่ายเงินควรจะให้สอดคล้องกับโครงการขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัดเกี่ยวกับการทะนุบำรุงการศึกษาประชาบาลที่จังหวัดดำเนินการอยู่แล้ว เพื่อมิให้การ ปฏิบัติงานลักลั่นหรืองานซ้ำกัน และเพื่อให้การบำรุงการศึกษาประชาบาลได้เป็นไปตามความ ต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงการมอบรายได้จากทรัพย์สิน ตลาดเพ็ชรยินดี ให้กับองค์การ บริหารส่วนจังหวัดไปดำเนินการเอง ย่อมสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะกระจายอำนาจให้ ท้องถิ่นดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาล กระทรวง ทบวง กรมและจังหวัดเป็นแต่เพียง ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายและนโยบาย และพิจารณาให้ความช่วยเหลือใน ด้านงบประมาณในรูปเงินอุดหนุนหรือเงินที่อุทิศให้เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้การช่วยเหลือดังกล่าวได้ ผ่านองค์การบริหารส่วนจังหวัด มิใช่ส่วนกลางหรือจังหวัดจะไปกระทำเสียเองทีเดียว

กระทรวงมหาดไทยแจ้งว่า กระทรวงศึกษาธิการอ้างว่า ทรัพย์สิน “ตลาดเพ็ชร

ยินดี” นี้ ผู้บริจาคได้มอบให้แก่กระทรวงศึกษาธิการเพื่อทะนุบำรุงการศึกษาประชาชน ไม่ใช่ของโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่งโดยเฉพาะ จึงเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการที่จะพิจารณาใช้จ่ายบำรุงการศึกษาประชาชนตามความจำเป็นและเหมาะสม

กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาชี้ขาดว่า “รายได้จากทรัพย์สินตลาดเพียรยินดีนี้ ควรมอบให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อไปตั้งงบประมาณรายจ่ายบำรุงการศึกษาประชาชนในจังหวัดหรือไม่”

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ และได้พิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตลอดแล้วเห็นว่า การที่นายเพียร ณ พัทลุง และนายพุ่ม ณ พัทลุง ได้ยกที่ดินให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงศึกษาธิการโดยระบุวัตถุประสงค์ไว้ว่าเพื่อให้สร้างตลาดเก็บผลประโยชน์บำรุงการศึกษาประชาชนในจังหวัดพัทลุงตลาดที่กระทรวงศึกษาธิการได้สร้างขึ้นซึ่งมีชื่อว่า “ตลาดเพียรยินดี” ตลอดจนเงินผลประโยชน์ที่ได้จากตลาดนี้ย่อมตกเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อได้มีพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดให้โอนบรรดากิจการ สิทธิ ทรัพย์สินและหนี้สินของโรงเรียนประถมศึกษา ตามมาตรา ๓ (๑) ไปเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ปัญหาที่ต้องพิจารณาจึงมีว่า ตลาดเพียรยินดีได้ถูกโอนไปโดยพระราชบัญญัติฉบับนี้หรือไม่ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เมื่อตลาดเพียรยินดีเป็นทรัพย์สินของกระทรวงศึกษาธิการมิใช่ของโรงเรียนประถมศึกษา ตลาดเพียรยินดีจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๙ และไม่ต้องโอนไปเป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

อนึ่ง ถึงแม้ว่า “ตลาดเพียรยินดี” ตลอดจนรายได้จากตลาดนี้ยังเป็นกรรมสิทธิ์ของกระทรวงศึกษาธิการก็ตาม แต่เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทได้โอนไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติโอนโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทไปสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๐๙ และประกอบกับผู้บริจาคที่ดินให้สร้างเป็นตลาดได้ระบุเป็นวัตถุประสงค์ไว้ว่าให้นำผลประโยชน์จาก”ตลาดเพียรยินดี”ไปบำรุงการศึกษาประชาชนในจังหวัดพัทลุง ในกรณีเช่นนี้กระทรวงศึกษาธิการน่าจะจัดแบ่งรายได้จากตลาดเพียรยินดีให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามส่วนที่เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการทะนุบำรุงการศึกษาประชาชนซึ่งได้แก่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดพัทลุงตามเจตจำนงของผู้บริจาค

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๑๓